

ведінки результативного показника підвищить об'єктивність розрахованих прогнозних величин, які застосовуватимуться і в процесі бюджетування суб'єктом господарювання.

Результати дослідження свідчать про те, що побудована кореляційно-регресійна модель фінансових результатів є значимою і надійною, а також може бути використана при бюджетуванні фінансових результатів з урахуванням прогнозних значень факторів, які впливають на їх поведінку.

Ефективне функціонування ризик-орієнтованого управління вимагає проведення прогнозного економічного аналізу з метою оцінки бюджетного значення фінансового результату з урахуванням інформації про характерні для суб'єкта господарювання ризики господарської діяльності. У зв'язку з цим використання у процесі бюджетування аналітичного інструментарію оцінки фінансових результатів, який базується на використанні методів кореляційно-регресійного аналізу, і дозволяє побудувати прогнозну модель поведінки фінансових результатів з урахуванням факторів впливу на них дозволить виявити характер зміни величини фінансових результатів у результаті дії факторів впливу, як у сукупності, так і окремо з кожним із визначених факторів. Це, у свою чергу, вплине на досягнення відповідного рівня ефективності функціонування різних підсистем управління та даної системи в цілому, а також дозволить уникнути суб'єктивності в оцінці впливу того чи того фактора на результативний показник, що притаманне методам експертної оцінки.

УДК 657

Інна Лазаришина,
д.е.н., завідувач кафедри обліку і аудиту,
НУВГП,
Андрій Лазаршин,
аспірант НУВГП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТОВОГО НАПОВНЕННЯ АНАЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН ПРИ ПІДГОТОВЦІ БУХГАЛТЕРІВ

Вивчення аналітичних дисциплін є реально необхідним для повноцінної і різносторонньої підготовки фахівців — науковців і практиків у сфері обліку та оподаткування з позицій удоскона-

лення їх компетенцій. Однак на сьогодні потребують узгодження концептуальні підходи до змістовного наповнення аналітичних навчальних дисциплін, що максимально враховують вимоги у відповідних знаннях і вміннях з боку роботодавців в умовах жорсткої конкурентної боротьби як у бізнес-середовищі, так і у сфері HR. З цих позицій аналіз господарської діяльності та фінансовий аналіз як навчальні дисципліни потребують певного «антикризового менеджменту».

Декларування необхідності і важливості аналізу господарської діяльності та фінансового аналізу повинно підкріплюватися сучасними методиками, які є чутливими до гнучкості і динаміки ведення бізнесу, сучасних систем операційного менеджменту, фінансового менеджменту в умовах українських реалій. Аналіз господарської діяльності та фінансовий аналіз може підтвердити свою необхідність за умови системної організації і мінімізації часу від запиту суб'єкта управління до інформаційної відповіді суб'єкта аналізу — тобто скорочення «операційного циклу» аналітичної інформації.

Також спостерігається конфлікт інтересів системи фінансового менеджменту та підсистеми фінансового аналізу, який синергетично посилюється у зв'язку із неповною відповідністю і узгодженістю інформаційних потреб суб'єктів управління й інформаційних можливостей існуючої підсистеми аналізу. Фінансовий аналіз є певним «адаптером» облікових даних до інформаційних запитів фінансового менеджменту відповідно до свого методу, принципів, прийомів. Хоча досить часто виконує і самостійні функції, прямо не пов'язані з обліковою інформацією, її інтерпретацією та аналітичною обробкою (пошукова, регулятивна, захисна функції аналізу).

Однією з основних проблем наявності протиріч між можливостями фінансового аналізу й інформаційними потребами фінансового менеджменту є те, що вони існують певною мірою у різних часових площинах.

До числа основних принципів, на яких базується фінансовий менеджмент, відноситься високий динамізм управління, тобто керівні дії щодо активів, капіталу, зобов'язань, грошових потоків, витрат, доходів повинні відбуватися у режимі ЛТ (реального часу), а не після завершення звітного періоду. Однак курс фінансового аналізу зорієнтований на аналітичне опрацювання звітної фінансової інформації, тобто прийняття управлінського рішення, що відкладається у часі на досить тривалий строк, що є слабким місцем у системі менеджменту, джерелом загроз і ризиків у кон-

курентній боротьбі та фінансовій безпеці підприємства. Хоча ми не применшуємо значення аналізу за даними фінансових звітів — однак він виконує дещо інші завдання — в основному пов'язані з коригуючими впливами на фінансову стратегію підприємства.

Крім того, змістовне наповнення ряду дисциплін для ОКР «магістр» на рівні фактично повтору ряду тем з дисциплін навчального плану ОКР «бакалавр», як-от: «Економіка підприємства», «Аналіз господарської діяльності», «Фінанси підприємств» потребує удосконалення шляхом як включення тем, максимально узгоджених з потребами аналітичного забезпечення операційного та фінансового менеджменту, так і зміни пріоритетів у «часових формах» аналізу в напрямку переорієнтації на аналітичний моніторинг для потреб поточного й ситуаційного фінансового управління. Саме у напрямку вивчення організаційно-методичних засад аналітичного забезпечення ситуаційного фінансового управління в режимі реального часу побудовано більшість іноземних підручників з фінансового аналізу, які пройшли перевірку часом і інформаційними запитами бізнесу. Водночас для забезпечення системності обов'язковим є отримання компетенцій у частині аналітичного забезпечення стратегічного управління підприємства.

При формуванні змістовного наповнення нових навчальних планів слід також враховувати проблеми самоідентифікації випускника. Не випадково проведене нами анкетування студентів спеціальності «Облік і аудит» засвідчило, що лише 10–15 % випускників усвідомлено вважають себе готовими до роботи на посаді «головний бухгалтер», а більшість з них пов'язують своє працевлаштування з посадами бухгалтера, економіста. На наш погляд, це означає, що внутрішня самооцінка випускника після вивчення всіх дисциплін навчального плану є недостатньо високою і не в повній мірі відповідає вимогам роботодавців у частині отриманих і засвоєних знань, умінь і компетенцій. Тобто у результаті навчання недостатньо сформовано і закріплено поведінкові стереотипи головного бухгалтера, які передбачають значний рівень креативного мислення, динамічності та системності професійних суджень і дій у частині прийняття рішень у сфері управління. А враховуючи, що на ринку праці затребувані певною мірою «універсальні» бухгалтери — економісти і водночас фінансисти, оскільки більшість підприємств малого і середнього бізнесу націлені на економію адміністративних витрат, то проблема підготовки висококваліфікованого фахівця-головного бухгалтера з конкурентними знаннями, вміннями, компетенціями, що володіє науковими підходами до опрацювання та інтрепрета-

ції значних масивів облікової, аналітичної, фінансової інформації відповідно до запитів заінтересованих сторін загострюється і потребує свого вирішення шляхом суттєвого коригування навчальних планів підготовки бакалаврів та магістрів з обліку та оподаткування в частині значного посилення практичної складової.

УДК 657.31

Тетяна Ларікова,
к.е.н., доцент кафедри обліку в кредитних і
бюджетних установах та економічного аналізу,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

АВТОМАТИЗАЦІЯ АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ УСТАНОВ СЕКТОРА ЗАГАЛЬНОГО ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

При ефективному та раціональному використанні бюджетних коштів виникає необхідність у проведенні аналітичних робіт, зокрема здійсненні комплексного аналізу показників бюджетної та фінансової звітності. Аналіз діяльності установ сектора загального державного управління є складним завданням, згідно Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007–2015 роки [3], в якій передбачено створення інформаційно-аналітичної системи моніторингу виконання бюджетів у режимі реального часу з метою уніфікації програмного забезпечення та обмін інформацією між Мінфіном, органами Державного казначейства і суб'єктами державного сектору з використанням баз даних та інформаційних систем. Реалізувати поставлені завдання можливо при використанні сучасних інформаційних технологій, які зможуть забезпечити автоматизацію обліково-аналітичних процесів бюджетних установ.

Вітчизняними вченими приділялось чимало уваги щодо висвітлення проблем використання та запровадження інформаційних технологій, зокрема в бюджетній сфері. Однак, обмежена кількість робіт, які присвячені дослідженню функціональним можливостям і використання інформаційних систем в обліково-аналітичному механізмі діяльності бюджетних установ, серед них: С.В. Свірко, Р.Т. Джога, Л.О. Терещенко, А.М. Береза, Т.В. Шахрайчук, Н.М. Хорунжак та її. Тому, проблеми автоматизації аналізу діяльності бюджетних установ і запровадження інформаційних технологій у бюджетну практику є актуальними.